

Lachebekje

Tine van Berken

bron

Tine van Berken, *Lachebekje*. Met illustraties van Jan Sluijters. H.J.W. Becht, Amsterdam 1905
(2de druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/witm001lach03_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

t.o. 3

Lachebekje I.

Lachebekje.

I.

Om een aapje.

Lachebekje stond in den hoek en - lachte. Wat had ze anders moeten doen? Huilen? - Kom! - Ja, het was vervelend om in den hoek te moeten staan, 't was eigenlijk een schande, ze had niet graag gewild, dat haar Pa of Moe het geweten hadden, en voor sommige andere meisjes was het een bittere straf, een pijnlijke vernedering. Nu, zoo erg kon Lachebekje het niet vinden. Het was niet prettig, natuurlijk. Maar om van te huilen was het nu ook niet. Lachebekje vond het heel dom, om te huilen, zoolang er nog iets was, waarom je lachen kon. En er was altijd wel iets, waarom je lachen moest. Als ze alleen maar dacht

aan wat er zoeven gebeurd was, dan moest ze het al uitschateren.

Verbeeld je, Lizette - wat een belachelijke naam, hè? - de meisjes noemden haar ook altijd Lijsje - Lijsje Lubbers had een peluchen aapje mee naar school gebracht, een koddig klein dingetje, rood, met een oranje krulstaartje, blauwe kralenoogjes en vier grappige, lange armen, waarin ijzerdraadjes zaten, zoodat je ze net zoo zetten kon als je ze hebben wou.

Alleen bij het idee had Lachebekje al niet stil kunnen zitten van plezier. Den heelen morgen had ze naar Lijsje zitten kijken, maar die hield zich doodstil, en liet het aapje rustig in haar zak.

Maar het tweede uur, onder het rekenen, terwijl Lachebekje het aapje heelemaal vergeten was, en diepzinnig zat te peinzen over een moeilijke som, die ze bezig was uit te rekenen, - daar had ze, in gedachten opkijkend, opeens het aapje over Lijsje's zwarte lei zien dansen. Lijsje had de lei zoo'n beetje opgewipt, zoodat de onderwijzeres er niets van zien kon.

Lachebekje had Dora Beyma aangestooten, en ze hadden met haar beitjes een pret gehad van belang.

Lijsje deed ook zoo grappig met dien aap. Dán zat hij in de plooiën van haar wijde mouw, soms op het randje van haar kastje, eens geheel vrij op den inktpot, zoodat het een wonder was, dat de juffrouw het niet merkte; maar het aardigst van alles was geweest, toen Lijsje den aap met een vlugge beweging op het haar van Rika Obbes had geplaatst. Die stijve Rika Obbes, die daar zoo onschuldig zat te cijferen, en haar hoofd soms bewoog zonder eenig vermoeden van de kunsten, die het roode aapje bij de geringste hoofdbuiging maakte. Als een klit hing hij Rika in de zwarte, stijve krullen! Soms dook hij heelemaal in de golvingen weg. Het was om je dood te lachen.

En toen kwam het mooiste van alles, toen Rika, die haar sommen af scheen te hebben, zich met een flinken schok recht op in haar bank zette en haar haren schudde als een paard zijn manen.

Op dat oogenblik had Lachebekje het niet meer kunnen uithouden, maar was in een hoog gillend lachen uitgebarsten.

Verschrikt had Lijsje zich gauw weer van het aapje meester gemaakt en het in de diepe duisternis van haar zak weggestopt.

‘Wat is er te lachen?’ had de onderwijzeres gevraagd.

‘Hi, hi, ho, ho, ho!’ Lachebekje had er niet uit kunnen komen. Vóór alles wou ze Lijsje niet verklappen.

‘Hi, hi, ha, ha.... die - - die haren!’

De onderwijzeres werd boos en ongeduldig. Er was niets te zien aan de haren van Rika Obbes, waarop Lachebekje in haar verlegenheid wees! Rika Obbes was er heelemaal het meisje niet naar om grapjes uit te halen of een ander aan het lachen te maken.

Zoo kwam het, dat Lachebekje in den hoek werd gezet. Heel veel kon het haar niet schelen. Er was toch nog altijd prettigs genoeg. Als ze dat aapje maar in den geest voor zich zag, sprongen de tranen haar al in de oogen van het lachen.

Met zijn oranje - ha, ha! met zijn omgekruld oranje staartje had hij ten slotte heelemaal aan den ondersten dunnen krul van Rika's haar geslingerd. Lachebekje was er zeker van, dat zijn neus in den inktpot gehangen had. En er niet aan denkend dat ze in den hoek stond voor straf, noch denkend aan de onderwijzeres, noch aan de mogelijkheid, dat ze zich een zwaarder straf op den hals kon halen, barstte ze opnieuw in lachen uit. Die aap!!

De juffrouw voor de klasse schudde het hoofd; dat was toch waarlijk àl te erg. En Lachebekje kreeg een uur schoolblijven op den koop toe.

II.

Toen Eveline Dorothea Margareta Wildevank nog een klein meisje was.

De baker had gezegd, toen Eveline Dorothea Margareta Wildevank tien dagen oud was, dat ze een klein, lekker, vroolijk lachebekje was. Andere kinderen lachten eerst veel later, die deden in het begin bijna niet anders dan schreien. Maar Evi lag met klare, blauwe, open oogjes in haar wieg met een gezichtje, of ze het erg prettig vond, daar zoo te liggen op het zachte veeren kussen onder de warme wollen dekens. Haar kleine knuistjes grepen naar de stofjes, die als goud glansden in den zonneschijn, en ze lachte. ‘Wat is de wereld vol prettige, mooie dingetjes,’ scheen ze te denken, ‘ik ben blij, dat ik er ben.’

Toen ze drie jaar was, scheen niemand zich meer te herinneren, dat ze drie lange deftige

namen had, want iedereen noemde haar Lachebekje, sommigen zeiden enkel Bekje, dat klonk zoo vroolijk en prettig, dat Lachebekje altijd blij opkeek, als haar naam genoemd werd.

Op school was het natuurlijk dwaas om te zeggen: 'Ik heet Lachebekje of Bekje,' toen werden de lange, plechtige namen weer voor den dag gehaald en gerepeteerd, dat Lachebekje zich niet vergissen zou.

En toen ze den eersten morgen al lachend het grappige, hooge gebouw instapte en de vele aardige kindertjes zag, stapte ze naar de eerste de beste juffrouw die ze zag, stak de armpjes op om haar goedendag te kussen en zei: 'Ik heet Eveline Dorothea Margareta Wildevank, maar e i g e n l i j k heet ik Lachebekje.'

Toen ze thuis kwam, wat had ze toen niet te vertellen!

De school was zoo raar en aardig. Daar waren allemaal banken, net als in het Vondelpark, maar kleiner, en daar mocht je met zijn tweeën op zitten. 't Was heel prettig.

Maar je mocht n o o i t eens van je plaats afloopen om naar een ander kindje te gaan. En praten mocht je ook niet. Je mondje moest heele-

maal dicht zijn; zóó. En je handjes moest je zóó houden.

Ze had erg moeten lachen om het spelletje. Maar de juffrouw had gezegd dat het geen spelletje was. Het was om te leeren; als je zóó zat, dan kon je mooi leeren, alles wat je wou. Lachen mocht je ook niet; dan kón je niet leeren, had de juffrouw gezegd.

‘Maar ik moest tóch lachen, Moe,’ had Lachebekje haar verhaal besloten. ‘Ik moest wat hard lachen, ik kon het heusch niet helpen. En toen zei de juffrouw: “Je moet niet lachen, Eva; als je lacht zou je school moeten blijven, zou je dat graag willen?” En toen zei ik: “Ja juffrouw, alsjeblieft,” want ik vond het wel prettig in de school; maar toen zag ik, dat de juffrouw niet goed op me was, en ik héb niet mogen schoolblijven.’

Het duurde niet lang, dat Lachebekje dat zeggen kon. Ze ‘mocht’ al heel gauw nablijven; en toen ze het eenmaal gedaan, en het lang zoo prettig niet gevonden had, als ze zich had voorgesteld, moest ze het later toch weer en nog heel dikwijls. Want ze vond het zoo vreemd, ze kon het nooit onthouden, dat ze niets zeggen

mocht tegen haar buurmeisje, waarvan ze zooveel hield; ze mocht niet eens stilletjes fluisteren, al hinderde het de juffrouw ook heelemaal niet, al kon die het bijna niet hooren.

Toch hield ze van de juffrouw, ze kon zoo mooi vertellen, en ze was niet naar, alleen maar streng; en de juffrouw hield van Evelientje Wildevank ook, al was ze ook nog zoo'n ongedurige kleine pretmaakster.

III

Tranen.

Toen Lachebekje ruim een uur later dan gewoonlijk thuis kwam, lachte ze. 't Was ook aardig, 't sneeuwde voor het eerst. Ze had een sneeuwbal net langs haar neus gekregen.

Vroolijk schudde ze haar bonten mutsje op het portaal uit, zoodat de losse sneeuw er afviel. Haar manteltje klopte ze ook uit, de grond werd er heelemaal nat van. Ze veegde nog eens goed haar voeten, voor ze de kamer intrad.

‘Dag Pa, dag Moes,’ zei ze opgewekt, ‘wat heerlijk, dat het sneeuwt!’

‘Dag kind,’ zei haar moeder, ‘wat ben je laat.’

‘Dag Eva,’ zei haar vader ernstig; ‘kom je nog thuis vandaag?’

Lachebekje was nooit erg op haar gemak als haar vader haar zoo deftig Eva noemde.

‘Ja, Pa,’ zei ze deemoedig.

‘Zeker weer school moeten blijven, hè?’

‘Ja, Pa.’

Lachebekje zuchtte. Het speet haar, dat haar vader zoo'n uurtje blijven zoo ernstig opnam.

‘En waarom?’

Lachebekje antwoordde eerst niet. Opeens viel het haar in, dat ze nog geen week geleden haar vader plechtig beloofd had, dat ze niet meer zooveel pret zou maken op school, dat ze haar best zou doen om zich als een flink en degelijk meisje te gedragen, en niet om elke kinderachtigheid te lachen.

‘Nu, waarom?’

‘Ik heb gelachen, Pa,’ zei Lachebekje met een gezicht, dat nu in het geheel niet vroolijk stond. ‘Ik moest zoo lachen, Lijsje had een aapje, en....’

Verschrikt hield ze op, mijnheer Wildevank sloeg met de hand op de tafel. ‘Maar kindje, hoe is het mogelijk, hoe is het nu mogelijk, dat je je door iedereen en door alles laat afleiden! M o e s t je naar dat aapje kijken? Hadt je niets anders te doen? Bemoei je er niet mee als een ander speelt. Denk toch aan je werk! Ik denk, dat je gedragboekje weer alles behalve mooi zal zijn.’

Evi kreeg een kleur. Ze voelde altijd een vreemde beklemdheid, als ze aan haar gedragboekje dacht.

Och, waarom waren er toch scholen, en waarom moest je toch altijd leren in de wereld, waarom kon je maar niet altijd lachen en blij en vroolijk zijn?

‘We moesten nu maar beginnen met eten,’ zei mevrouw Wildevank zacht; ‘probeer het nu toch eens, kind, om ernstig te worden. Je bent niet op school om te spelen. Je moet er goed leren, zoodat je later iets worden kunt.’

Evi had erge spijt. Ze dacht er nu niet meer aan, dat er in de wereld altijd wel i e t s was, waar je om lachen moest. Ze kon het eten niet door haar keel krijgen. Ze had heelemaal geen trek. Een groote traan viel neer op den witten rand van haar bord.

‘Weest u maar weer goed op me!’ snikte ze.

Mevrouw Wildevank zag haar man aan, maar Mijnheer haalde ontevreden zijn schouders op.

‘t Is lachen of huilen,’ zei hij, ‘maar van ernstig zijn en leeren en je best doen komt nooit iets!’

Als haar vader zóó sprak, was het Evi of haar hartje brak. ‘k Zal nu heusch mijn best doen,’ beloofde ze, terwijl haar borst schokte van het heftige snikken.

‘Nu, kom dan maar hier en geef me er een zoen op,’ zei haar vader.

Evi kon het nog niet eens doen; ze ging op zijn knie zitten en verborg het gezicht tegen zijn schouder. Maar langzamerhand bedaarde ze, ze pakte haar vader, gaf hem een paar flinke klinkende zoenen, kuste haar moeder ook en nam zich voor in het vervolg altijd ernstig en flink te zijn en niet zoo kinderachtig.

Het eten smaakte haar; toen haar voor den tweeden keer werd opgescheept, lachte ze alweer. Wat was de bloemkool heerlijk en wat was de jus lekker bruin. - Pa moest eens kijken of het nog sneeuwde. Ze hoopte maar dat het den heelen avond en nacht zou b l i j v e n sneeuwen. Het

was zoo prettig om elkaar met ballen te gooien.

De wereld lachte Evi weer toe, en Evi lachte ook.

IV.

In spanning.

Het was de dag, die de groote vakantie voorafging. Een heerlijke dag - aan één kant. - 't Was ook de dag van de verhooving. 't Kon dus een dubbel prettige dag zijn, - áls je verhoogd werdt. Maar voor wie zitten bleef, zou hij alles behalve plezierig zijn.

Lachebekje had dat ook al overdacht.

O, als ze eens verhoogd werd! Als ze eens het gróóte geluk had, over te gaan naar de zesde klas, de hoogste! Wat zou dat heerlijk zijn, bijna te heerlijk!

Zenuwachtig trok ze haar hagelwit schortje recht. Ze zat flink rechtop in haar bank met den rug tegen de leuning.

De les was al begonnen, nog twee uur en dan zouden ze den uitslag vernemen. Twee uur! 't Leek haar een eeuwigheid.

Ze hadden lezen, anders een prettige les. Ze kreeg graag een beurt, ze had een aardig helder stemmetje en las vrij goed.

Er werd een stukje behandeld, dat ze al eens meer gehad hadden. Lachebekje kon er haar gedachten niet bijhouden.

‘Z o u ik verhoogd worden, z o u er nog kans zijn?’

Haar hart klopte blij, als ze aan de heerlijke mogelijkheid dacht.

A l s het groote geluk haar te beurt viel, dan zou alles mooi en heerlijk zijn. Pa en Moe zouden zoo blij zijn. Pa was zoo trotsch op zijn dochttertje, als ze flink leerde.

Há d ze flink geleerd? - Een diepe zucht steeg op uit Lachebekje's geprangd hart. Was het maar waar, dan zou ze nu niet zoo in angst zitten.

A l de uren, die ze verspeeld had met het les of rekenboek vóór zich - en dat waren er vele - kwamen haar nu voor den geest.

Hoe was het toch mogelijk, dat ze zoo zorgeloos en onnadenkend had kunnen zijn! Ze had het toch geweten, dat slecht gekende lessen ook slechte cijfers geven op het rapport en dat slechte rapporten verhooging onmogelijk maken.

‘Eva!’ klonk het opeens.

Evi zag verschrikt op. Het duurde een oogenblik voor ze begreep, dat het haar beurt was. Gelukkig moest ze met een nieuw stukje, een versje, beginnen, anders had ze ook nog niet geweten, waar de les was.

Ze las, maar haar stem klonk een beetje heesch en vreemd, en ze hikkelde een paar maal, zoodat ze het coupletje over moest lezen.

Ze begon opnieuw maar verslikte zich al in den eersten regel.

‘Nog niet mooi,’ zei de juffrouw, toen Eva's beurt voorbij was, ‘veel te haastig gelezen, je kunt het beter. - Maar er is zooveel, dat Eva beter kan, en dat ze toch niet doet.’

Met groote, verschrikte oogen zag Lachebekje op. Zei de juffrouw dat, omdat ze niet verhoogd zou worden? Was het haar vonnis? -

Maar de onderwijzeres lette niet meer op Eva, ze was weer geheel bezig met de les, en Lachebekje kon niets op haar gezicht lezen.

Het volgende uur was er schrijven. De schriften en pennenhouders werden uitgedeeld.

‘Zorgt vooral, dat het laatste schrift, dat je in deze klas maakt, goed wordt,’ zei de juffrouw.

Een nieuwe zucht ontglipte Eva's borst. Zou het werkelijk het laatste schrift zijn, dat ze in die klas maakte, of zou ze nog een jaarlang dezelfde schrijvoorbeelden moeten volgen?

Ze deed haar uiterste best. Ze schreef altijd wel aardig, maar vaak te gauw. Ze behoorde tot die meisjes, die steeds het eerst den regel afhebben. Het was zoo gezellig, vond ze, om dan nog eens stil te zitten en anderen te zien werken. Het spreekt vanzelf, dat er dan ook bijna altijd wát aan haar werk mankeerde. Ze vergat de punt op een i of de streep door de t's of een letter uit een woord, - zorgeloosheden, die Evi zelf al heel licht telde, maar die haar meestal een laag cijfer voor haar schrift bezorgden.

Nu was ze niet het eerst met haar regel klaar. Integendeel, ze schreef met pijnlijke langzaamheid en angstige nauwgezetheid. Ze teekende de letters één voor één, maakte de neerhalen dik, de ophalen dun. Haar hand beefde van de inspanning; aan enkele letters was het duidelijk te zien, die schenen zelf te trillen als je er lang naar keek.

Toen ze aan den derden regel was, en de juffrouw eens langs kwam, tikte ze Evi bemoedigend op den schouder.

‘Keurig,’ zei ze, ‘dat gaat goed zoo.’

Evi kleurde en zuchtte van plezier, en opeens kwam de hoop weer met kracht terug.

Ze keek door het raam. Enkel zonneschijn was het buiten. Zou het ook straks voor haar enkel zonneschijn zijn?

Toen ze den vierden regel afhad, en die nog beter geslaagd was, dan de vorige, lachten haar oogen weer.

Als ze verhoogd werd, dan zou ze veertien dagen naar tante Wolfers in Den Haag gaan, om bij Coba en Hanna, haar nichtjes, te logeeren. Ze verlangde zoo naar Den Haag. Ze was er al eens geweest, en het was er zoo heerlijk, in het Bosch, en dan Scheveningen en de mooie, blauwe, wijde zee, en de heerlijke frissche zeelucht.

Ze hoorde niet eens, dat ze aan den vijfden regel beginnen moest. Ze was met haar gedachten aan het strand, het blonde duin met het lichtgroene helm lag achter haar. Hanna en zij waren er juist komen afrennen, en haar bloote voetjes waren heet geworden door het zand, dat in den zonneschijn stoofde. Het deerde haar weinig. Rrsch! Daar kwamen met een vaart de koele golfjes aanruischen, spoelden over haar

voeten heen, opspattend tegen haar beenen; en weg gleden ze weer, om een oogenblik later terug te komen. Het was of ze een aanloop namen....

‘Schrijf jij niet, Eva?’

Lachebekje doopte haastig den pennenhouder in den inktpot. Ze had gedroomd. Het is altijd pijnlijk om uit een prettigen droom te ontwaken. - Ze liep niet aan het strand, maar zat op school. Zou ze wel eens naar Den Haag gaan? -

Een inktmop viel op haar schrift. Al haar mooie werk was nu bedorven, en haar hoop was ook vervlogen, heelemaal.

V.

Verhooring.

Een modelklas.

Doodsche stilte.

Vóór de klas, statig, de hoofdonderwijzeres, een groot, opengeslagen boek in de hand.

Twintig gezichtjes zien in spanning naar haar op.

Rika Obbes snuit haar neus, wat haar door de anderen bijna kwalijk genomen wordt. Dat geluid is storend, het is oneerbiedig, het maakt, dat juffrouw Van Looveren, de hoofdonderwijzeres, met spreken wacht; maar Rika kan het niet helpen, ze is verkouden. Nog eens niest ze, het is schandelijk.

Eindelijk begint juffrouw Van Looveren te spreken: ‘Het doet me genoeg,’ zegt ze, ‘dat in deze klas zeventien meisjes met goed gevolg den cursus hebben doorlopen. Ik zal de namen opnoemen. - Je hebt allen je lei en je tasch en je eigen boeltje bij je?’

Gretig knikken allen; ze verlangen niets anders dan haar have en goed mee te nemen en er mee naar de zesde klas te wandelen.

‘De boeken, die in deze klas hooren, laat jelui op de bank liggen. Wie haar naam hoort noemen, gaat op de teenen naar de zesde klas - en vraagt daar aan juffrouw Zandheuvel een plaatsje.’

Weer knikken allen. En nu begint - ‘eindelijk,’ vinden de meisjes - de opsomming der gelukkigen.

Rika Obbes is nummer een, die verhoogd wordt.

Al niezend verlaat ze de klas, nageoogd door de negentien anderen, die niets liever willen, dan haar volgen.

Nummer twee, drie en vier zijn ook al genoemd. Dan volgt Saartje Willems, Evi's buurmeisje. Lachebekje knikt haar vriendelijk toe, als Saartje haar blij verrast aanziet. Ze is blij voor Saartje. Dan komt Lizette Lubbers. Dan nummer zes, zeven, acht, tot dertien toe, dan veertien, vijftien en zestien....

Lachebekje wordt bleek tot de lippen toe. Al haar hoop is verdwenen. Ze kan nauwelijks luisteren naar den naam van nummer zeventien. Die wordt niet dadelijk genoemd.

‘Nummer zeventien staat zóó zóó,’ zegt juffrouw Van Looveren. ‘Ze heeft meer gespeeld en gelachen met haar buurmeisje dan goed voor haar was.’

Lachebekje is nu vuurrood geworden. Het hart klopt haar wild in de keel. Zou ze dan toch....

‘Kom eens hier, Dora Beyma,’ gaat de hoofdonderwijzeres voort, ‘zou je denken, dat je in de volgende klas wat meer je best zult doen?’

Lachebekje hoorde niet meer Dora's haastige belofte. Met treurige oogen keek ze rond in

het bijna geheel ledige lokaal, waar ze overbleef met de twee domsten; toen schoten haar oogen vol tranen en, met het hoofdje op de tafel, barstte ze in snikken uit. -

Ada Blommers en Nette Waldstra hadden niet anders verwacht, dan dat ze zouden blijven zitten; ze waren lui en dom én onverschillig geweest, ze huilden niet eens. Ze bogen alleen het hoofd onder de vermaning die juffrouw Van Looveren haar gaf.

‘Met jou moet ik eens een woordje spreken,’ zei de hoofdonderwijzeres, met iets dat naar medelijden zweemde neerziend op het krullige blonde hoofdje vóór haar op de bank.

Lachebekje hief zich met moeite op, over haar vuurroode, natte wangetjes stroomden heete tranen. Ze zag er heelemaal niet als een lachebekje uit.

‘Zou je graag nog een kans hebben om in de hoogste klas te komen, Evi?’ klonk het niet onvriendelijk.

Zenuwachtig lachte Evi, terwijl een trillende zucht uit haar borst opsteeg. De zonnetjes in haar blauwe oogen braken door, ze glinsterden door haar tranen heen.

‘Of denk je,’ ging juffrouw Van Looveren nu

weer ernstig voort, ‘dat het toch niet helpen zal? Dat je, zoodra je eenmaal verhoogd bent, weer den ouden weg zult opgaan, en lachen en spelen en zorgeloos je werk afroffelen?’

Heel ernstig schudde Evi het hoofd; als ze verhoogd werd, zou ze zéker haar best doen.

‘Ik weet niet, of ik goed op je belofte aan kan; heb je je al niet dikwijls voorgenomen je best te doen, en wat is er dan van gekomen?’

Lachebekje had beschaamd het hoofd gebogen.

‘Enfin, ik wil het eens drie maanden met je probeer en. Blijkt het, dat je een flink meisje kunt zijn, dat begrijpt, dat ze leeren moet, - dan kan je er blijven en dan zal het je ook zeker niet moeilijk vallen met de anderen gelijk op te leeren, want dom ben je niet. Maar doe je niet uitstekend je best, ga je met een luchtig hartje je ouden gang, - dan wordt je o n v o o r w a a r d e l i j k verlaagd. - Geef me nu een hand, Evi, en beloof me, dat je een ferme meid zult zijn.’

Lachebekje gaf de juffrouw een hand; ze had haar wel een kus willen geven, zoo blij was ze, dat ze nog kans had!

VI.**‘Ik geef niets om die kans.’**

Haar vader was niet zoo blij. ‘Ik geef niets om die kans,’ zei hij. ‘Dan moest je een ander meisje zijn. Ik geloof er niets van, dat je nu je best zult doen. Het zal natuurlijk gaan als altijd. Eerst heel mooi beginnen, een halven dag, een dag lang misschien. Dan denk je: Gelukkig, ik heb me zoo ingespannen, ik hoef me nu niet langer zoo uit te sloven. En je gaat lachend je ouden weg.

‘Neen, voor mij is het precies hetzelfde, alsof je n i e t verhoogd was. Ik hecht niemendal aan die kans, want je maakt er toch geen gebruik van. Het is over drie maanden een teleurstelling te meer.’

Evi dorst niets zeggen; ze zat aan tafel met een bleek gezichtje. Ze vond het vreeselijk, dat haar vader geen geloof meer in haar had. Ze meende het zoo ernstig, dat ze haar best zou doen.

Haar moeder pleitte voor haar.

‘Kom,’ zei ze goedig, ‘ik geloof, dat Evi het nu wel meent.’

‘Ze heeft het altijd gemeend, als ze iets beloofde, en toch heeft ze haar woord niet gehouden. Ze méént het, ja, voor een oogenblik; morgen is ze het weer vergeten.

‘Hebben we niet jaar aan jaar dezelfde geschiedenis gehad, was haar rapport ooit zoo goed als het wezen kon? - Ze is vroeger overgegaan, maar hoe? Altijd was het bij het kantje af. - Heb ik haar niet gewaarschuwd van het jaar? Heb ik niet herhaaldelijk gezegd, dat het verkeerd ging, dat het zóó spaak m o e s t loopen? - Hoeveel tranen heeft ze om het laatste rapport niet geschreid, hoeveel goede plannen had ze toen niet voor de laatste twee maanden! Ze zou zich beteren en ijverig zijn en ernstig. En wat is het slot ervan? Dat haar cijfers nog verminderd zijn.’

Het was alles zoo waar, wat haar vader zei. Evi liet het hoofd nog dieper zinken, om de tranen te verbergen, die haar vader nog meer zouden hinderen. Ze moest hem gelijk geven; het scheen waarlijk, dat ze onverbeterlijk was.

‘Alle hoop is toch nog niet verloren,’ zei mevrouw Wildevank zacht. ‘Misschien is dit nu voor altijd een les voor haar. Als ze eenmaal geleerd heeft met ernst te werken, zal het haar later makkelijk vallen. Ze moet nu maar eens niets beloven, dezen keer, en ons door daden toonen, dat ze het ernstig meent. Ze is er toe in de gelegenheid, want de juffrouw van haar klas heeft haar heel wat huiswerk opgegeven om zich te oefenen, en het achterstallige zooveel mogelijk in te halen.’

Lachebekje knikte, ze zag haar moeder dankbaar aan.

‘Jij moet het weten, of je nog vertrouwen in haar wilt stellen,’ klonk het koeltjes terug. ‘Het is mij onverschillig. Ze kan voor mijn part naar Den Haag gaan en met Hanna spelen zooveel als ze wil. Ze zal haar verdriet gauw vergeten.’

‘Het beste zal zijn, dat we ons plan maar opgeven om haar onderwijzeres te laten worden. Haar verstand is goed genoeg, maar dat alléén is niet voldoende. Daar moet goede wil en standvastigheid bijkomen.’

‘Nu, maakt het samen maar uit, mij is alles hetzelfde.’

Mijnheer Wildevank vertrok diep teleurgesteld. Evi stond voor het raam en zag hem na. Hij keek niet, zoals anders, nog eens naar boven, toen hij aan den overkant was, hij liep voort met een ernstig, misnoegd gezicht, zijn stap lang niet zoo opgewekt en veerkrachtig als gewoonlijk.

Zooveel leed had Lachebekje in haar leven nog niet gekend. Haar vader vertrouwde niet meer op haar, hij geloofde haar niet langer!

Toen hij den hoek was omgeslagen zonder nog eens, al was het ook maar even, naar haar op te zien, om haar goedendag te knikken, had ze een gevoel of alle vreugd voor altijd voor haar verloren was.

Ze hilde niet. Stil sloop ze naar boven naar haar klein kamertje. Met een hart, zwaar van droefheid, zette ze zich aan haar werktafeltje neer. Ze begon het pakje boeken los te maken, dat ze van school had meegebracht.

Vijf en twintig sommen moest ze in de vakantie uitrekenen. Maar daaraan kon ze niet beginnen. Haar hoofd voelde zoo leeg en raar.

Ze had ook nog thema's te maken, die zouden beter gaan, als ze het langzaam aan deed,

en telkens als ze twijfelde, de spraakkunstregele opsloeg.

Ze zuchtte van zenuwachtigheid. Ze wou haar vader dan toch toonen, dat ze niet enkel een speelsch, onbeduidend ding was, dat ze niet altijd even klein en kinderachtig bleef.

Ze had de thema opgeslagen en ze las: ‘De schuldigen zijn veroordeeld tot gevangenisstraf.’ Ze vertaalde meteen: ‘Les coupables ont été...’ de woorden ‘veroordeeld’ en ‘gevangenisstraf’ moest ze beide opzoeken. Ze vond opzoeken iets vreeselijks. Meestal liet ze de woorden, die ze niet wist, oningevuld. Ze ging dan stilletjes met haar schrift naar Saartje Willems, die een verdieping hooger woonde, en bij haar schreef ze de woorden even bij.

Nu bladerde ze haastig in de dikke dictionnaire en zocht en vond ze.

Toen begon ze aan den tweeden zin, waarvan ze het eerste woord het beste al niet kende.

Langzaam tobbed, worstelend met de moeilijkheden, die ze vroeger vermeden of veronachtzaamd had, vorderde ze zin voor zin.

Ze hield niet op met werken, toen het mooie orgel voor de deur stilhield, met de dansende

poppen, dat ze anders zoo graag zag; ze keek zelfs niet op, toen de hardlooper voorbij kwam draven en den hoogen zijden hoed op zijn neus liet balanceeren. Ze was dof in het hoofd en haar oogen voelden moe. 't Kwam doordat ze zoo verdrietig was, omdat ze haar vader leed had gedaan.

Na een half uur kwam mevrouw Wildevank eens kijken, wat Evi deed.

Met een bleek gezichtje zat Lachebekje ingespannen te werken.

Mevrouw Wildevank knikte: 'Juist, zoo is het goed, kind. Blijf nu ijverig je best doen, dat je toch verhoogd wordt, hè? Wat zal Pa dan blij zijn.'

'Ik wou - dat Pa weer van me ging houden,' snikte Lachebekje opeens, terwijl ze in haar droefheid de pen uit de hand liet vallen, die een groote klad op haar werk maakte.

Arme Lachebekje! Dat de wereld ook zoo hard is, en de onderwijzeressen zoo streng zijn!

VII.**Uit logeeren.**

‘Ga je ook niet mee?’ vroeg Lachebekje, ‘kijk, daar heb je het zonnetje alweer.’

‘Welja, ga mee, Coos,’ drong mijnheer Wolfers ook.

‘Neen, Pa, h e u s c h niet, ik blijf werkelijk liever thuis. Daar drijven zulke vrééselijk donkere wolken.’

‘Die drijven voorbij, Coba; 't wordt zeker nog mooi weer.’

‘Hè, neen, Ma,’ klonk het bijna huilend, ‘ik zou toch met mijn oude jurk ook niet willen gaan, dan heb ik er echt geen aardigheid in, en op mijn nieuwe zou ik niet graag een bui hebben.’

‘Nou, zeur maar niet langer,’ klonk opeens een jongensstem, ‘t is best, hoor!’

‘k Zou voor jou toch ook niet meegegaan zijn,’ klonk het onvriendelijk terug.

Hanna luisterde niet eens meer naar haar zuster, maar draafde achter Lachebekje aan, de trappen af.

‘Hola, Hans!’ riep haar vader haar terug, ‘als het weer goed blijft, ga dan naar Scheveningen, hier heb je wat voor de tram en een kleine vertering.’

‘Dank u, Pa!’ zei Hanna salueerend; toen sprong ze uitgelaten naar beneden.

‘Naar de tram, voorwaarts, marsch!’ riep ze, zodra ze op straat stond.

‘Kijk die lucht eens!’ zei Lachebekje opgetogen, ‘zoo blauw als - -’

‘Een vergeet-mij-nietje,’ zei Hanna, gemaakt haar grooten mond wringend tot een heel kleinen. ‘Maar het is een heerlijk meevallertje, ik had het vanmorgen niet gedacht, hoor!’

‘Wat een prachtige laan is dit toch,’ zei Lachebekje toen ze boven op de tram zaten, ‘net een groene poort, als je in de verte kijkt. - Zie nu het zonnetje eens, heelemaal doorgebroken. Wat jammer toch voor Coba, dat ze niet is meegegaan.’

‘Och, Coba is altijd mal,’ zei Hanna norsch.

Evi lachte. ‘Jelui bent niet erg vriendelijk tegen elkaar,’ zei ze.

‘Als ze ook altijd zoo gek is! A l t i j d heeft ze wat bijzonders. Hoe vindt je het vanmorgen,

toen mijn strengel haar weer niet mooi genoeg was?’

‘Nu, héél mooi zat hij niet,’ zei Lachebekje zacht, ‘er staken veel sprieten uit.’

‘Maar de drukte, die ze toen maakte, toen ik mijn haar even in de kamer losmaakte.’

Lachebekje begon opeens te schateren, niet om Coba's ‘drukte’, maar omdat ze terugdacht aan de woeste manier, waarop Hanna in eens, roef-roef, haar strengel losgemaakt, en haar hoofd met een ruk heen en weer gezwaaid had, zoodat de haren gefladderd hadden als de manen van een paard, dat zijn kop in den nek gooit.

‘Coba is liefst een dametje,’ zei Hanna; ‘heb je wel gemerkt, dat ze het altijd heel naar vindt, als Pa haar Coos noemt? Ik doe het ook wel eens om haar te plagen, - en ik ben liefst een jongen. Ik zou graag echt Hans heeten. - Meisjes geven altijd om zulke fl a u w e dingen. Wat maal ik er om of mijn scheiding recht of scheef zit, of ik een roode jurk aanheb met een hoed met blauw lint, of mijn rok te kort is, of dat mijn kousen eens afzakken. Ik bind ze eenvoudig weer op, dat is al. Coba wil niet met me lopen, alleen omdat ze zegt, dat mijn kousen me altijd

op de hielen hangen. En ik trek ze wel honderdmaal op een dag op, en doe den band zoo stijf, dat het me altijd pijn doet; ik kan mijn beenen toch niet afbinden voor haar plezier!’

Evi lachte om de inspanning, waarmee Hanna op datzelfde oogenblik bezig was het riempje om haar kous vaster aan te halen.

Vijf minuten later stonden ze op het strand en was Hanna alle grieven, die ze tegen Coos had, vergeten.

Hè, wat was het daar heerlijk! Evi genoot. Ze begonnen met een flinke wandeling te doen, zóó dicht langs de kust, dat het water meer dan eens over haar lage schoentjes spoelde.

‘We moesten maar dadelijk een glas limonade nemen, hè?’ zei Hanna.

Evi vond het uitstekend. ‘Of als we terugkomen?’ vroeg ze.

‘Ik mocht het geld eens verliezen,’ zei Hanna voorzichtig. ‘Ik heb hier aan het strand al zooveel verloren: een portemonnaie, een mesje, een nécessairetje, een armband - enfin, dat is mijn eigen schuld, zulke dingen moest ik dan ook maar niet aandoen.’

‘Hoe is het mogelijk!’ riep Lachebekje, terwijl

ze haastig naar haar zak tastte, waarin haar beursje gelukkig nog aanwezig was.

‘Ik begrijp het zelf niet,’ zei Hanna, ‘maar toch is het zoo. Een mooi bloedkoralen halssnoer ben ik ook kwijtgeraakt, en hoopen haarlinten - maar die verlies ik overal, - eens zelfs een pelerine van een splinternieuwe jurk. Die had ik nogal afgedaan om ze te sparen. 't Was een beeldige, met zij gevoerd. Uren heb ik er naar loopen zoeken, maar mis, hoor! En Pa's reistasch, een splinternieuwe, zoo'n bruinleeren city-bag, die ik mee had genomen en die vol was gepropt met broodjes met vleesch en krentenbroodjes. Een pond kersen zat er ook in, en zelfs een bibliotheekboek. We zouden met een paar schoolmeisjes een heelen dag in Scheveningen doorbrengen. Maar er kwam niets van in. We moesten naar huis, de honger joeg ons. - Op een gegeven oogenblik, daar was de heele tasch weg. Verdwenen, spoorloos! Al ons zoeken vergeefsch. Heele duinen hebben we omgegraven.

‘Wat ik daarover heb moeten hooren! Er moest een nieuw bibliotheekboek worden gekocht. Pa schoot het voor, één gulden vijf en twintig kostte het. Maar ik heb er weken lang mijn stui-

Lachebekje II.

ver zakgeld voor gemist. - Wat een geluk nog, dat het geen boek in twee of drie deelen was, hè?’

Hanna en Evi namen op de stoeltjes bij de limonadetent plaats en verkwikten zich aan een kwast, die ze bij kleine teugen uit rietjes opzogen. Het was zoo'n heerlijk koel drinken, een flink stuk helder ijs dreef er in.

‘Je hebt er lekker lang aan, met zoo'n rietje, hè?’ zei Hanna tusschen twee trekjes in.

‘O, ja!’ Maar Lachebekje was afgetrokken. Oude, bijna vergeten sprookjes kwamen haar voor den geest. Hoe kwam het toch, dat Hanna aan het strand zooveel verloren had? Waarden er duingeesten rond, of doken de meerminnen, voor stervelingen onzichtbaar, uit de golven op om de menschenkinderen te berooven? - Ze had wel eens van drijfzand gehoord, maar daarin verdwenen de menschen geheel en al, en niet alleen hun kostbaarheden.

Al haar spookachtige gedachten gingen op de vlucht bij het zien van de grimassen, die Hanna maakte toen ze het stuk ijs in haar mond had.

Evi moest er zóó om lachen, dat de limonade links en rechts over haar glas heenspatte. ‘Je

hadt niet dwazer kunnen kijken als je een kokend heeten aardappel in je mond gehad hadt,' zei ze.

't Was ook net of ik me brandde van de kou,' zei Hanna, haar tong zoo ver mogelijk uitstekend, om het laatste spoor te kunnen zien van het wegs meltend stukje ijs.

'Je kunt je wel branden van de kou,' zei ze met een gezicht of Eva haar had tegengesproken. 'Heb je nooit gehoord van zeelui, die zich bij felle vorst branden bij de aanraking van metalen voorwerpen? Heb je nooit gehoord, dat wielrijders in een strengen winter zoo moeten oppassen, dat ze niet met de bloote hand den stalen stuurstang omvatten?'

Evi was overbluft.

'O, zoo!' zei Hanna op de manier van een straatjongen, die een ander 'getroefd' heeft. Toen blies ze met kracht het rietje ver voor zich uit, keerde haar glas om, zoodat de laatste druppels in het zand verzonken, met een beweging, die ze wel eens gezien had van een koetsier, vóór hij zijn bierglas aan den kellner teruggeeft, - en betaalde.

Lachebekje had erg veel schik in Hanna's kwajongensgrappen. Ze was vooraf een beetje bang

geweest voor al te hoofsche manieren. Ze had gedacht, dat alle Hagenaarstertjes verfijnde nuffen waren. En ze had vooral gevreesd, dat ze erg bij Hanna zou afsteken, omdat die van haar leeftijd was, en het verschil in vormen dus des te meer zou uitkomen.

‘We moeten eerst nog maar een goed eind loopen,’ stelde Hanna voor, ‘dat we een beetje uit de menschen komen.’

Lachebekje vond het best, het was zoo aardig om ver van de anderen met je tweeën te staan op het strand, en de groote zee te zien. Het leek dan net of de zon en de zee, alleen voor je beetje waren.

‘We konden net zoo goed draven, als loopen,’ zei Hanna, ‘er zijn zoo akelig veel menschen, we komen hun anders nooit voorbij.’

Lachebekje gaf alleen antwoord, door Hanna hard voorbij te hollen. Ze kon loopen als een kievit, en toch zoo netjes, dat niemand aan haar zien kon, hoe ze draafde.

Hanna, met haar lange beenen en te korte rokken, die op school den naam had van de steltloopster, en bijna alle meisjes van haar klas bij een wedloop achter zich liet, was er verbaasd

over. En het prikkelde haar tegelijk. Zoo'n klein ding! Daar wou ze zich toch niet de loef door laten afsteken. Ze deed haar uiterste best om Evi in te halen, en liep met zoo'n vaart, dat de hielen haar van achteren tegen de rokken sloegen. Aan Hanna was het des te meer te zien, dat ze rende. Het waren niet alleen haar beenen, waarmee ze, zooals Coba zei 'maaide', maar alles aan haar scheen mee te rennen. Haar armen zwaaiden als molen wieken, haar vuurrood gezicht stak vooruit als de kop van een vogel in zijn vlucht, het krullende haar waaide om haar slapen heen, de hoed danste haar in den nek, de vlecht, waarvan ze dadelijk lint en band verloren had, zwiepte als een vlossen paardestaart op haar rug en speelde hopsa-janneke bij iederen stap.

Ze hijgde, lachte, riep, veranderde eindelijk van koers en liet zich amechtig neervallen tegen de zachte helling van een duin.

Lachebekje had zich ook omgekeerd en zette zich een oogenblik later naast haar neer.

'Je bent moe, hè, Han?' zei ze.

'Jij niet, hè?' zei Hanna met een tikje spot.

'Niet erg,' zei Evi naar waarheid; ze zag er niet eens heel warm uit.

‘Ik ben doodaf,’ zuchtte Hanna, ‘maar jij loopt ook als de wind, ik kón je niet krijgen en ik verzeker je, dat ik in den letterlijken zin poot-an heb gespeeld.’

Lachebekje zette haar hoedje af en schaterde het opeens uit. ‘Maar jij loopt ook met je heele lichaam,’ zei ze, ‘ik heb eens omgekeken, en ik zag je aankomen, net een....’

‘Net een....?’ vroeg Hanna. ‘Spreek je hartje maar uit, kind, ik houd wel van beeldspraak en bloemrijke taal.’

‘Net een groote glazenmaker met zes pooten, die alle zes tegelijk in beweging zijn!’

Het was de muziek van Evi's helderen schaterlach, die Hanna mee deed lachen, en tegelijk haar vermoeidheid scheen weg te blazen, want ze sprong op, snelde naar den top van het duin, waartegen ze gerust had, en liet zich, met een waarschuwend: ‘Van onderen!’, naar beneden rollen.

Evi sprong opzij, om niet bestoven te worden door het op gewoelde zand. Het was een bespottelijk gezicht, een gefladder van rokken en haren, een lawine van zand. Hanna's gezicht met de dichtgeknepen oogen, was als een roode

kool, haar lichaam met de gestrekte armen, een stijve, onbeweeglijke massa, een zuil, rollend naar omlaag met steeds groter snelheid, verdringend en meeslepend het zand, dat haar in den weg lag.

Toen ze aan den voet gekomen was, stond Hanna op; ze was zwaar van het zand; als blonde beekjes stroomde het haar aan alle kanten uit de kleeren, het kriebelde haar in den nek en in het haar.

‘Je moest mijn rug eens voelen,’ zei ze, ‘daar zit een half duin in, en mijn hoofd, ik voel me als een tol, alles draait om me heen, ik zie de zon net als een groot vuurwerk, waaruit duizenden vonken spatten; maar het is heerlijk om zoo te rollen, het is zoo'n eenig, wonderlijk gevoel, 's nachts droom ik er nog dikwijls van.’

‘Ik geloof graag, dat het een wonderlijk gevoel is,’ zei Evi, ‘maar ik denk niet, dat ik het erg prettig zou vinden.’ Ze zag op de helft van het duin een klein rood puntje uitsteken, en ging eens kijken wat het wezen mocht.

Zegevierend kwam ze een paar tellen later bij Hanna terug, in de ééne hand Hanna's rood zijden strik, in de andere haar zakdoek.

‘Die hadt je in den val verloren,’ zei ze, ‘ik

begrijp nu ook best, wie de duingeesten zijn, die jou van je sieraden en bezittingen berooven.'

Hanna sprong op, haar duizeligheid was voorbij; met een gezicht, dat straalde van blijde verrassing, begroette ze haar verloren schatten. 'O, wat ben jij een engel, om dát voor me te vinden. - 't Is de mooiste strik, dien ik heb, - het elastieken lusje is er nu van gebroken, - en mijn zakdoek ook, een geborduurde nog wel! Je moet weten, dat ik altijd na een wandeling gefouilleerd word, en wee mij, als er wat aan den inventaris ontbreekt!'

'Hoe is het mogelijk, hè,' zei Hanna nog eens, terwijl ze lint en zakdoek met teedere bezorgdheid in den zak stak, die zwaar van zand was, 'wat zou je toch gauw iets kunnen kwijt zijn.'

'Zullen we nu eens een voetbad gaan nemen?' vroeg Evi. 'Mijn beenen zijn gestoofd.'

'En de mijne,' riep Hanna, haar lage schoentjes uitschoppend, die met zand gevuld waren; het was verwonderlijk, hoe er, behalve voor Hanna's voeten, in die schoentjes plaats was geweest voor zóóveel zand.

'Dat is het allerprettigst,' zei Evi, met de

rose mollige voetjes dapper het water wegtrappend, zoodat het hoog opspatte tegen haar beenen.

Ja, dat wás het prettigst. Onder de groote zonnehoeden liepen de meisjes, de kustlijn volgend, naar Scheveningen terug, steeds plassend in het heerlijke frissche water. De aanrollende golven klotsten haar stoeiend tegen de beenen en wierpen haar een regen van druppels tegen de knieën.

Hanna had een zeer vernuftige manier uitgedacht om kousen en schoenen mee te voeren zonder er last van te hebben. De kousen had ze namelijk aan elkaar om het middel gebonden, en de schoentjes er met de veters aan vastgemaakt, zoodat die haar op den rug bungelden. Het was prettig, dat ze zoo de handen vrij hadden.

‘Wat heerlijk is het hier, hè?’ riep Lachebekje, omziend met een stralend gezichtje.

Als stadskindje genoot ze dubbel van al het natuurschoon. Het kwam haar voor of ze de zon nog nooit zoo mooi gezien had, een gouden oog in den wijden blauwen hemel; en de woelige zee, dat levende water met zijn duizenden tinten, wisselend van diep hemelsblauw tot smaragdgroen

en zilver; enkel vloeiend, schitterend zilver, waar de zon er zich in spiegelde. De vroolijke golfjes met hun eindeloos gespeel, die met een blijden lach kwamen aanruischen, en dan weer hard wegliepen als dartelende kinderen, deden Lachebekje schateren van plezier. 's Avonds in bed hoorde ze nog vaak den eentonigen zang van de zee, als 't geluid van den wind, die ritselt door breede boomkruinen heel in de verte. En dan kwamen haar ook voor den geest brokstukken van wat ze gezien had: zacht glooiend blank duin, wit in den zonneschijn, hier en daar begroeid met glanzige helmsprietten, en boven de golvende duinenlijn, mooi blauw de klare lucht, waarin ijle zilveren wolkjes zweven als ragfijne sluiers. Dan zag ze de kinderen aan het strand, met hun bloote voetjes, rozerood als de zee-schelpjes, en hun door de zon gebruinde armen. Ze hoorde hen joelen en lachen, hun stemmetjes schenen weg te waaien, de wind nam ze mee. Hun blonde krullen fladderden, terwijl ze zich bukten om kanalen en grachten te graven, kleine kabouters met gezonde wangen, rood van inspanning, frisch van de koele zeelucht. -

Of ze lag weer heerlijk lui tegen het duin,

in een bed van zand, blozend, warm, het zonlicht nog voelend door de dichte oogleden heen, en liet zich in slaap zingen door het wiegelied der deinende golven.

VIII.

Herinneringen.

't Was met een hart vol dankbaarheid, dat Lachebekje op een zonnigen Zaterdagmiddag weer in den trein stapte om naar Amsterdam terug te keeren. Ze werd weggebracht door Tante, Coba en Hanna.

‘t Spijt me erg, dat je weggaat,’ zei Hanna hartelijk.

‘Mij ook,’ zei Coba, die Lachebekje graag lijden mocht en in die eene week al wat van haar nuffigheid had afgelegd, omdat die zoo dwaas afstak bij Evi's natuurlijkheid. Het voorbeeld van Hanna, die met haar woestheid weer aan den anderen kant overdreef, hielp haar nooit; ze werd er juist nog damesachtiger en gemaakter door.

Ook op Hanna had Lachebekje een gunstigen

invloed gehad, omdat Evi zonder een ‘verwaand, ijdel, neuswijs spook’ te zijn, toch meisjesachtig was, zoodat Hanna zich in haar tegenwoordigheid, zooals ze zelf zei, een ‘linkschen, slungelachtigen boerenjongen’ voelde.

Mevrouw Wolfers zag Evi ook ongaarne vertrekken; ze had heel goed opgemerkt, dat de tegenwoordigheid van het vroolijke logéetje op haar beide meisjes een uitstekende uitwerking had.

‘Dag tante, ik dank u nog eens hartelijk voor alles,’ zei Lachebekje, de hand uit het portier stekend, ‘dag Coba, dag Han!’ Tot Kersttijd, hoor, vergeet niet, dat je dan allebei eens bij ons komt.’

Met een schok zette de trein zich in beweging, Lachebekje knikte nog wel tienmaal heel vriendelijk wuivend met haar zakdoek; toen, nadat ze zelfs de groote ronde schijf van Hanna's breeden zonnehoed niet meer zien kon, zette ze zich in haar prettige hoekplaats neer, en tuurde met een blij gezichtje het raampje uit.

Ze lette niet op de dingen, die ze voorbijstoomde, ze zat maar rustig al het prettigs te overdenken, dat er in de laatste weken gebeurd was. Ze had niet gedacht, dat haar na de eerste donkere vacantedagen, zoo'n gelukkige tijd wachtte.

Ja, die eerste week, wat was die treurig en somber geweest. Lachebekje zuchtte weer, als ze er aan terugdacht. Ze had gemeend, dat haar vader voor altijd boos op haar bleef. Of neen, boos niet, dat was het juist. Als hij werkelijk kwaad geweest was, zou de ijver, dien ze in den eersten tijd aan den dag legde, hem wel zachter gestemd hebben. Hij was alleen nooit meer aardig of vriendelijk tegen haar. Hij scheen niet te kunnen gelooven, dat die ijver duren zou. Elken avond, als ze hem goedennacht kwam zeggen, nadat ze den heelen dag flink gewerkt had, was hij zoo koel tegen haar. Zoo, alsof hij dacht: ‘Je hebt je vandaag eens uitgesloofd, maar ik zal je er niet voor prijzen, want ik weet, dat het morgen toch weer mis is, en één dag hard werken kan de schade van een heel jaar niet goedmaken.’

Als Lachebekje dan in bed lag, nadat haar vader haar koeltjes een nachtzoen had gegeven, had ze dikwijls gesnikt van verdriet. Ze meende het zoo goed, het was zoo in ernst haar bedoeling, haar uiterste best te doen, en het kostte haar zooveel moeite, - waarom geloofde haar vader dan niet, dat ze zich inspande, dat ze alles doen wou, om maar weer te maken, dat hij van haar hield?

Ze vond de nachten zoo lang en donker, dikwijls kon ze niet in slaap komen van verdriet.

Ze had het haar vader zoo graag willen zeggen: ‘Weest u toch weer goed op me, vertrouw me weer, alstublieft, ik wil vooruitkomen, ik zal zorgen dat al mijn huiswerk in orde is, en dat ik in de hoogste klas kan blijven, als ik er eenmaal in ben.’

Maar ze zweeg; haar vader zou die praatjes maar kinderachtig gevonden hebben; haar moeder had wel gelijk: door d a d e n moest ze toonen, dat haar bedoeling goed was.

Maar het is zoo moeilijk om vol te houden, als je niet eens aangemoedigd wordt door een vriendelijk woord. De sommen waren lastig, ze had er zich vroeger zoo veel ‘eventjes’ door Saartje Willems laten uitleggen en bij de taalstukjes moest ze telkens weer de regels opzoeken en die eerst leeren. Vroeger had ze er maar wat naar geraden.

Op een avond, dat Lachebekje met een kleur van het werken van haar schrift opkeek, had haar moeder haar toegeknikt en vriendelijk gezegd: ‘Ze doet nu flink haar best, als ze nu zoo maar blijft voortgaan, dan komt alles nog wel terecht.’

Mijnheer Wildevank had niet opgekeken van de krant waarin hij zat te lezen. ‘Ja, als ze zoo voortgaat,’ had hij geantwoord, - ‘vleugjes van ijver hebben we genoeg gezien, maar het heeft nooit lang geduurd.’

Lachebekje had bijna niet voort kunnen gaan met schrijven, haar hand beefde en er was een floers voor haar oogen gekomen. Stilletjes had ze de tranen weggewischt, en ze had eens geslikt, want het was of haar iets in de keel zat. Ze wou niet huilen, flink wou ze zijn, en haar werk heelemaal afmaken. Zou haar vader dan niet weer goed op haar zijn?

Toen de eerste vacantieweek om was, was Lachebekje met alles klaar geweest. Het was een pak van haar hart, en het deed haar plezier, dat haar moeder zoo blij was, maar gerust was ze niet. - Zou haar vader nu weer vertrouwen in haar stellen, of nóg niet? Zou hij zeggen: ‘Het valt me mee, dat je het een heele week hebt volgehouden, maar een week is nog niets in vergelijking van drie maanden’?

O, als hij dat eens zei. Hij zou gelijk hebben. Drie maanden is een lange proeftijd, en Lachebekje kende zichzelf niet genoeg, om te weten

of ze de proef zou kunnen doorstaan. - Maar als haar vader geen geloof in haar had, dan zou ze het zeker niet uithouden.....

Zenuwachtig had ze gewacht, den heelen middag. Het had haar bijna gespeten, dat ze klaar was, dat ze nu niets meer doen kon om haar ijver te toonen. Ze had het werk nog eens nagelezen, hier en daar een verbetering gemaakt en een slordige bladzij overgeschreven. Heel op het eind had ze ontdekt, dat twee sommen totaal fout waren, en ze had ze overgerekend zoo gauw ze kon; zou ze nu toch niet klaar zijn, als haar vader kwam?

Ze had door het werken zijn stap op de trap niet gehoord. Opeens had ze haar vader in haar kamertje zien komen, vroolijk, opgewekt zooals hij a l t i j d was, vroeger.

‘Lachebekje,’ zei hij, terwijl hij zich over haar heen bukte om haar een hartelijken zoen te geven, ‘je bent een beste meid. Ik vind het kranig van je, hoor, dat je deze week zoo goed hebt aangepakt. Nu ben ik niet bang meer. Je zult de proef doorstaan.’

Die domme Lachebekje, ze was gaan huilen! Maar mijnheer Wildevank had de tranen wegge-

wischt met zijn grooten zakdoek, een beetje onhandig, want Evi's verdriet bracht hem in de war.

‘Dwaze meid,’ zei hij, ‘moet je nú huilen? Kijk liever eens wat ik voor je heb meegebracht.’

Met vingers, die nog een beetje beefden, maakte Lachebekje het pakje open. Wat moest het anders zijn, dan een boek, dacht ze; maar ze dórst het bijna niet gelooven, dat het een boek zou zijn.

Het was er een, een in een beeldig reseda-kleurig bandje. ‘*Alles komt terecht*’ stond er in mooie gouden letters op.

Sprakeloos van vreugd had Evi naar haar vader opgezien.

Mijnheer Wildevank had gelachen. ‘Zorg jij maar, dat alles terechtkomt, hoor, Lachebekje.’

Binnenin op het schutblad had haar vader geschreven: ‘Aan mijn Evi bij haar verhooring.’

Ja, haar vader had het vertrouwen in zijn dochtertje herwonnen: zóó zeker scheen hij er van, dat ze den proeftijd met goed gevolg zou doormaken, dat het Evi eer beangstigde.

Als ze nu eens niet slaagde? - ‘Wie w i l , die k a n ,’ had mijnheer Wildevank ernstig gezegd, ‘voorloopig moet je nu niet meer aan

werken denken. Geniet nu maar van je vakantie. Deze week moet je maar met Saartje doorbrengen, en de laatste twee weken ben je bij tante Wolfers; ik heb haar vanmiddag geschreven, dat je van haar vriendelijke uitnodiging gebruik mag maken.'

Zoo was na die eene week van ernstig werken, de eene heerlijkheid de andere opgevolgd.

Evi zat dat alles in den trein te overdenken.

Een gelukkigen tijd had ze gehad, en ze kwam terug, verfrist naar lichaam en geest, met roode wangen en koffiebruine handjes. De koele zeelucht had haar goedgegaan, den geur der bosschen bracht ze in haar kleeren mee naar huis. Haar kleine reistasch was, zoover de ruimte het toeliet, gevuld met beuke- en hazelnootjes, met mos en boomschors, met rose en lichtgekleurde schelpen, met zeehoortjes waarin je de zee kon hooren ruischen, als je ze voor de ooren hieldt. Haar hoofd was vol prettige herinneringen en mooie voorstellingen van al wat ze gezien had; en haar goed, vroolijk hartje was vol dankbaarheid voor alles, wat ze in die heerlijke vakantie had genoten.

IX.**Een samenzwering tegen Lijsje Lubbers.**

Het wás gemeen van Lijsje Lubbers, daar was iedereen het over eens. Maar wat was er aan te doen? Lachebekje had de straf al beet.

‘Wat er aan te doen is?’ Sara Willems' bruine oogen fonkelden. ‘Een heeleboel is er aan te doen, de juffrouw moet het weten.’

‘Vertel jij het dan,’ zei Rika Obbes, ‘je hebt gelijk, het is onbillijk.’

‘Klikken doe ik niet,’ riep Sara, ‘dank je wel.’

‘Maar hoe zal de juffrouw het dán te weten komen, als niemand klikt,’ vroeg Doortje Beyma nu ook, ‘want jij wil het niet zeggen, maar een ander ook niet.’

‘Eén moet het zeggen!’ zei Sara beslist.

‘Moeten we er om loten?’ vroeg Rika.

Sara schudde het hoofd. ‘Lizette zelf moet het vertellen,’ zei ze, ‘háár plicht is het.’

‘Lijsje Lubbers!’ Er ontstond een verward

gemompel. Lijsje! Die zou niet willen. Ze zou er nooit toe te bewegen zijn.

‘Ze m o e t er toe bewogen worden,’ klonk Sara's stem, ‘wij moeten er haar toe dwingen.’

Er volgde een korte stilte. De meisjes dachten na. Sara kon wel eens wat erg vurig zijn. Het gebeurde meer, dat ze in geestdrift was voor een of ander plan, dat later onuitvoerbaar bleek. - Maar ditmaal sloeg het aan.

Rika, de bezadigde, was er voor gewonnen. ‘Ja,’ zei ze met meer klem, dan waarmee ze gewoonlijk sprak, ‘zoo moet het gaan. Wij moeten met Lijsje spreken en ze m o e t zichzelf aanbrenge.’

‘Als wij er geen werk van maakten, zou het ónze schuld zijn, als Lachebekje weer verlaagd werd,’ zei Saartje weer.

‘Verlaagd zal ze toch niet worden,’ dacht Dora.

‘Ja zeker, natuurlijk. Wat had het anders te beduiden, dat juffrouw Zandheuvel zei: ‘Dat zal je spijten, Eva Wildevank. De drie maanden zijn nog niet om! Kinderen die zonder reden onophoudelijk zitten te lachen, kunnen we hier niet gebruiken.’

‘Evi werd heelemaal wit,’ zei Rika medelijdend.

Saartje Willems knikte. Zij zag vuurrood, zoo had ze zich opgewonden om Lachebekje te verdedigen.

‘Maar hoe kunnen wij Lizette dwingen?’ vroeg Anna. ‘Het zal haar niet kunnen schelen, wat wij er van zeggen.’

‘Als ze het niet doet, moet niemand van ons meer een woord tegen haar spreken,’ zei Rika.

‘Ons heelemaal niet met haar bemoeien!’ riep Saartje.

‘Waar is Lijsje?’ vroeg Dora, die met een donkeren blik om zich heen zag, als daagde ze Lizette al uit.

‘Als ze me goedendag zegt, steek ik mijn tong tegen haar uit!’ Sara deed het nu al, alsof ze zich oefenen wou.

‘Matig je,’ zei Rika lachend, ‘het is immers niet gezegd, dat ze het niet doen wil.’

‘Ik zou niet graag in haar plaats zijn,’ zei Dora huiverend, ‘verbeeld je, dat je naar de juffrouw gaat en zegt: ‘Juffrouw, ik zou u even willen spreken.’ En juffrouw Zandheugel, stijf: ‘Wel?’ En dan: ‘Juffrouw, ik kom u even zeggen, dat Eva Wildevank om mij gelachen heeft. Ik had

u uitgeteekend met een grooten puntkraag om, een bril op den neus, een pennenhouder achter het oor en een groote liniaal in de hand; en uit uw mond kwam een wolk en daarin had ik geschreven: “Stilte, meisjes!” - En door uw hoofd heb ik een draadje gehaald, en zoo liet ik u dansen, en daarom moest Eva Wildevank nu aldoor zoo lachen.’

Dora Beyma zweeg, geheel ademloos door het lange verhaal.

‘Ja, 't is wel vreeselijk om zulke dingen te moeten zeggen,’ zei een van de meisjes met een ernstig gezicht en op een toon van beklag.

Sara Willems kwam tusschenbeide: ‘Nog véél vreeselijker is het om zulke dingen te d o e n,’ zei ze, ‘en het ergst van alles is, dat ze er altijd een ander laat inloopen. Hoe dikwijls hebben wij voor haar niet al straf gehad! I k tenminste. Maar Evi nog meer, die lacht altijd zoo. Ze kan zich nooit goedhouden.’

‘Ja, wat lachte ze!’ zei een van het groepje. ‘Ik zat naast haar, ik hield mijn hart vast van angst dat ik ook mee zou moeten lachen. Ze kón zich niet inhouden. Eerst werd ze vuurrood, bijna paars, ik was bang, dat ze stikken zou, en

toen, opeens, proestte ze het uit, de bank schudde er van.'

'Eerst moest ik ook lachen,' zei Dora, 'maar zoodra ik Evi hoorde, verstomde ik.'

'Ik werd er ook naar van,' en Sara trok een diepen rimpel in haar voorhoofd, 'en het was des te pijnlijker, omdat de juffrouw in den beginne zoo geduldig was. Ze was heelemaal niet boos en wachtte tot Evi had uitgelachen, maar nauwelijks was ze weer bedaard met lessen voortgegaan, of daar begon het lachen weer.'

'En als de juffrouw teminste nog maar geweten had waaróm ze lachte,' zei Rika; 'ik zou het verteld hebben in haar plaats.'

'En ik!' riep Sara, met een levendigen knik.

Een paar meisjes maakten zich uit het groepje los om naar huis te gaan, ze hadden al zoo lang voor de school staan praten.

'Vanmiddag vroeg komen,' riep Sara haar toe, 'en dan allemaal tegelijk op Lijsje af.'

'Ze zal denken, dat we haar willen verslinden,' lachte Dora; 'neen, we moeten een van ons afvaardigen.'

'Rika Obbes!' riep Sara.

Dat werd goedgevonden; Rika zelf had er niets

tegen. Zij zou het Lizette kalm aan het verstand brengen.

‘Natuurlijk hoeft ze niet in bijzonderheden te treden,’ zei Rika; ‘als ze maar zegt, dat zij Evi aan het lachen gemaakt heeft, dan is het voldoende.’

Saartje knikte weer; dan zal de juffrouw haar zelf wel verder uithooren, dacht ze, en het speet haar niets dat Lizette hoogst waarschijnlijk een flinke straf te wachten had.

X.

Overblijven.

Ondertusschen zat Lachebekje op school, bitter bedroefd. Ze moest overblijven.

Het was vreeselijk; ze had nog nooit over hoeven te blijven, zoolang ze op school was. En nu, in haar proeftijd, gebeurde het.

Wat zouden haar vader en moeder wel van haar denken, haar vader vooral!

Het was niet voor het eerst, dat ze straf kreeg in die drie maanden, de vierde keer was het al.

Evi zuchtte; en nu was de straf zoo streng.

Haar vader had niets gezegd, toen ze drie weken geleden eerst om vijf uur was thuis gekomen. Hij had alleen gevraagd: 'Heb je school moeten blijven?'

En ze had 'ja' moeten zeggen; hoe vernederend was dat geweest!

'Het zal nooit weer gebeuren,' dat had ze zich zoo stellig voorgenomen; maar jawel, twee dagen later was het alweer zoo. Toen had ze, de les geheel vergetend, een heelen tijd met een lint van haar jurk zitten spelen, telkens en telkens had ze het weer overgestrikt, tot ze, opeens opziend, de oogen van juffrouw Zandheuvel ontmoet had.

'Herhaal jij die berekening eens?' had de juffrouw gevraagd, maar Evi had niet eens geweten, welke som er bedoeld werd.

Den derden keer had ze moeten blijven, twee dagen geleden, omdat ze half dansend van pret uit de gymnastiek terug was gekomen. Toen was ze er met een kwartiertje afgekomen.

Maar nu!

Lachebekje zuchtte diep.

Ze keek eens op. Ze zat heel alleen in het lokaal, mét juffrouw Zandheuvel, die een stapel schriften corrigeerde.

Evi had niets te doen, niets dan ‘uit te lachen’, zoals de juffrouw gezegd had.

Maar Lachebekje lachte niet. Ze was heelemaal ‘uitgelachen’. Haar groote, blauwe oogen staarden droevig naar de bank vóór haar, of richtten zich naar de vensters met een verlangenden blik.

Arm gevangen vogeltje! Ze had weg willen vliegen. Het weer was zoo mooi.

Honger had ze ook. Eerst om halftwee zou Sara Willems komen met haar boterham. Evi geeuwde. Juffrouw Zandheuvel had haar broodjes al op en schonk zich uit een blikken kannetje nog een glas melk in.

Evi deed haar best er niet naar te kijken, omdat haar trek er nog maar te grooter door werd.

Maar het was niet alleen, omdat ze haar vrijheid miste en omdat ze honger had, dat Lachebekje zoo triestig was. Het meest griede haar de gedachte aan huis. Wat zou haar vader wel zeggen?

Ze zag telkens voor zich het mooie reseda boek met den gulden titel: *Alles komt terecht*, en het inschrift: 'Aan mijn Evi bij haar verhooging.'

Het was of die woorden haar brandden. Ze voelde, dat ze het vertrouwen van haar vader, waarnaar ze zoozeer verlangd had, beschaamd had gemaakt.

Bij haar verhooging! - Het zag er werkelijk niet naar uit, dat ze verhoogd zou worden!

Wat was ze toch zwak en kinderachtig. Waarom kon ze zich niet tot ernst dwingen? Waarom had ze ook naar dat poppetje gekeken, dat Lijsje geteekend had; flauw kind, dat ze was!

Het hielp niet meer, dat ze zichzelf nú beschuldigde, ze had de straf moeten voorkomen. Of ze zich nu al voornam in het vervolg haar best te doen, - wat zou het baten?

Wat was het leven toch treurig. Of liever, wat máákte ze het zichzelfe toch tot een last.

Ze was zoo gedrukt, zoo terneergeslagen. Hoe naar ze het ook vond een heelen dag achtereen op school te zitten, ze verlangde er volstrekt niet naar, naar huis te gaan. Het bezwaarde haar, dat ze thuis zou moeten komen, en het

dan vertellen, dat ze weer zoo dwaas gelachen had.

Twee tranen gleden langs Lachebekje's bedrukt gezichtje. Och, had ze dat boek toch maar niet gekregen, ze verdiende het immers niet. Haar vader had gelijk gehad. Het zou beter geweest zijn, als ze maar dadelijk was blijven zitten....

‘Kom eens bij me, Eva,’ klonk juffrouw Zandheuvel's stem.

Lachebekje schrikte op uit haar gedroom; op de teenen, omdat haar stappen zoo hol klonken in het leege lokaal, ging ze naar het podium.

‘Ik heb hier juist je werk nagezien;’ begon de onderwijzeres, ‘het is uitstekend. Er mankeert niets aan. Je bent, wat je werk betreft, flink vooruitgegaan den laatsten tijd. Waarom ben je dan zoo kinderachtig, om telkens te spelen en om niemendal te lachen? - Vertel me eens, waarom lachte je toch vanmorgen?’

Lachebekje kon geen antwoord geven. Ze had een kleur gekregen van blijde verrassing, toen de juffrouw haar werk prees. Maar ze was verlegen. Wát moest ze nu zeggen? Zou ze toch Lijsje Lubbers verklappen? - Klikken was zoo laag en verachtelijk.

Evi zuchtte, en keek naar den grond.

De juffrouw moest wel denken, dat ze naar uitvluchten zocht. Dát maakte het Evi des te lastiger om te zwijgen, dat juffrouw Zandheuvel zoo goed en gemoedelijk was.

Evi wenschte bijna, dat zijzelf een grap had gemaakt, zeker zou ze het dan zeggen en om vergeving vragen.

‘Nu, Evi, kun je het me niet zeggen, waarom je lachte, of wil je niet?’

Het plafond, waarnaar Lachebekje de oogen in wanhoop opsloeg, bracht haar geen raad, en haar witte schortje evenmin.

‘Ga dan maar weer naar je plaats, als je niets te zeggen hebt,’ klonk het ongeduldig en gemelijk.

Lachebekje ging, de afstand leek haar groot van het podium naar haar bank. ‘Zal ik het nog zeggen?’ dacht ze onder het loopen. ‘Wat moet Lijsje me ook telkens aan het lachen maken!’

Maar ze zei toch niets, en troosteloos zette ze zich weer neer in de vale bank. Ze keek nog eens op naar de onderwijzeres, doch die nam geen notitie meer van haar.

Ze hoorde, hoe er aan de voordeur gescheld

werd; 't zou Sara, zijn met haar boterham. Evi gaf er niet om, haar trek was over.

't Was Sara, met hoed en mantel kwam ze de klas in.

'Juffrouw, hier is een boterham voor Evi Wildevank. Mag ik haar die even geven?'

Juffrouw Zandheuvel knikte.

Sara had nog iets op het hart. 'Lizette Lubbers is er ook,' zei ze met schitterende oogen, 'ze wou u graag wat zeggen.'

'Laat haar maar binnenkomen,' zei de onderwijzeres.

Lachebekje kon haar oogen niet gelooven, toen ze Lizette daar zag aankomen met een kleur van verlegenheid.

'Ik heb Eva aan het lachen gemaakt,' stamelde Lijsje, 'k had een poppetje geteekend en dat liet ik dansen.'

Ze zei er maar niet bij, dat het poppetje juffrouw Zandheuvel zelf moest voorstellen.

XI.**Alles is terechtgekomen!**

Evi Wildevank gaat naar huis, meer springend dan loopend. Ze lacht, de blauwe oogen stralen, de witte tanden lachen vroolijk tusschen het heldere rood van haar lippen. Het blonde krullende haar danst haar op den rug.

Ze loopt gearmd met Saartje, die ze af en toe in den arm knijpt van plezier. Voor een winkel blijven ze staan. Maar ze kijken niet naar de met zorg uitgestalde stoffen. Lachebekje heeft haar rapport geopend om nog eens weer met Sara de mooie cijfers na te gaan.

‘Ik kan haast niet gelooven, dat het mijn boekje is,’ zegt Lachebekje, ‘k heb nog nooit zoo'n goede gedraglijst gehad. En wat heerlijk, hè, dat ik nu mag blijven in de klas, 'k had het nooit gedacht, jij?’

‘Zeker wel,’ zegt Sara, ‘in den laatsten tijd wel.’

't Lijkt Lachebekje toe, dat de heele wereld

vol geluk is. De kou, de hard bevroren straten, de rosse lichten achter de winkelramen, alles is even prettig. En 't is zoo heerlijk, dat Sara Willems ook zoo blij is.

Lachebekje drukt Saartje's arm nog steviger. 'Zullen we niet een klein beetje aanloopen?' vraagt ze.

Ze verlangt zoo naar huis. Ze kan het haast niet begrijpen dat haar vader het groote nieuws nog niet weet. En haar Moe zal ook zoo blij zijn.

'We draven al,' zegt Saartje buiten adem, maar ze versnelt toch nog haar pas.

'k Hoop, dat er maar ijs komt,' zegt ze na een oogenblik; 'een Kerstvacantie zonder ijs is niet prettig.'

Evi lacht. 'Het zál wel blijven vriezen! Kijk, de bloemen staan op de ruiten.' Evi is in een stemming om van alles het beste te hopen.

Ze is ook zoo gelukkig. Ze heeft Kerstvacantie, Hanna en Sara komen beiden bij haar logeeren. Ze zullen uitgaan, schaatsenrijden misschien.

Maar wat haar hartje het meest verblijdt, wat haar doet huppelen van plezier, dat is haar goede rapport en de zekerheid, dat ze in de hoogste klas kan blijven.

Ze voelt zich als een veertje zoo licht, als ze de trappen opspringt.

Ze vergeet te groeten, als ze de kamer inkomt. Met een gezichtje, dat door zijn warmen gloed haar blijdschap verraad, geeft ze haar vader het rapport over.

Haar oogen stralen als zonnetjes.

Ze is weer het oude vroolijke Lachebekje, - 'mijn flink meisje,' zegt haar vader, terwijl hij haar een zoen geeft op de warme wangetjes.